

Próby
harcerskie

harcerskie
biuro

WYDAWNICTWO

Wydawnicze

Vt 180803
x> 002239236

Biblioteka Gl. AWF w Krakowie

1800053187

39156

HARCERSKIE BIURO WYDAWNICZE

PRÓBY HARCERSKIE

WYDANIE DRUGIE

WARSZAWA,

1933 r.

NA SKŁADZIE W GŁÓWNEJ SKŁADNICY HARCERSKIEJ

PROGRAM PRÓB NA STOPNIE HARCERSKIE

obowiązuje na zasadzie Rozkazu Naczelnika Głównej Kwatery Harcerzy L. 3 z dnia 17 lutego 1932 r., (Wiadomości Urzędowe Naczelnictwa Z. H. P. Rok 1932, Nr. 3).

INSTRUKCJA DO PRZEPROWADZANIA PRÓB NA STOPNIE MŁODZIEŻY

obowiązuje na zasadzie Rozkazu Naczelnika Głównej Kwatery Harcerzy L. 15 z dnia 15 czerwca 1932 r. (Wiadomości Urzędowe Naczelnictwa Z. H. P. Rok 1932, Nr. 6).

458

Wstępem opatrzył: STANISŁAW SEDLACZEK

Okładkę projektował: WŁADYSŁAW CZARNECKI

329, 79 (438), 1918 / 1945?

WPROWADZENIE.

UWAGI WSTĘPNE.

Nowy program prób na stopnie młodzieży harcerskiej, który oddajemy do użytku organizacji w tej książeczce, jest wysiłkiem długiej pracy, omówienia w różnych ciałach zbiorowych Związku Harcerstwa Polskiego, przyczem nie pominięto rozważenia żadnej uwagi, żadnej myśli, która na ten temat doszła Głównej Kwatery, czy to w formie listu, czy w formie artykułu dostępnego Komisji Prób.

Mimo to zdajemy sobie sprawę z jego niedoskonałości, nie tylko dlatego, że jest wytworem ludzkim, z góry na niedoskonałość skazanym, ale i dlatego, że trzeba było uwzględnić potrzeby i tendencje nieraz rozbieżne.

Podstawową zasadą koncepcji programu prób harcerskich w tym układzie jest jego jednolitość we wszystkich drużynach, bez względu na środowisko i indywidualność harcerzy. Zasada ta, wynikająca z dążenia do oparcia całej pracy harcerskiej na jednej, wspólnej podstawie, nie da się w całej pełni uzgodnić w formalnych przepisach z inną zasadą podstawową systemu harcerskiego, mianowicie z przystosowaniem środków tego systemu właśnie do środowiska i indywidualności. To musi być pozostawione inteligentnemu wykorzystaniu regulaminów i instrukcyj.

Drugą parę tendencji, w znacznym stopniu skłóconą z sobą, stanowi dążenie do możliwego skrócenia programów oficjalnych, właśnie ze względu na ułatwienie przystosowywania ich do warunków życia, do poziomu wyrobienia poszczególnych drużyn, a z drugiej strony dążenie do możliwego ułatwienia, także niedostatecznie doświadczonym młodym drużynowym, prowadzenia drużyn przez danie programu zajęć możliwie szczegółowego.

Znaczne też trudności powstają, gdy ma się zasadniczy, ideowy i techniczny program naszych zajęć harcerskich, opartych o technikę skautową, wzbogacać programem oficjalnego państwowego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. Uniknąć tu przeładowania, zwłaszcza na niektórych poziomach, jest niezmiernie trudno. Nie spełnić wymagań rzeczywistości państwowej, byłoby nie po harcersku, — zrezygnować z części programu harcerskiego także nie odpowiadałoby duchowi harcerstwa.

Jak sobie wyobrażam w praktyce możliwości usuwania tych niedomagań programu prób — o tem kilka uwag niżej. Tu jeszcze parę słów charakteryzujących nieco nowe próby.

Pracując nad naszym programem nie zapomnieliśmy ani na chwilę o tem, że mamy kontynuować pracę Małkowskiego, Piaseckiego, Naczelnictwa Lwowskiego pod kierunkiem Dra K. Wyrzykowskiego, Prof. Dra K. Panka, Komisji Naczelnej Rady Harcerskiej w Zwierzyńcu Zamojskim i innych naszych poprzedników, — mianowicie pracę nad dalszem przekształcaniem skautingu, ruchu angielskiego, powstałego w innych warunkach i dla innej psychicznie i fizycznie młodzieży — w polskie harcerstwo.

Temat wdzięczny do dyskusji: o ile udało się obecnie przyczynić do dalszego uharcerzenia skautingu. W tym kie-

runku jest jeszcze wiele do zrobienia, piękne to pole twórczej pracy harcmistrzów.

W każdym razie staraliśmy się uwzględnić doświadczenia dotychczasowe i może wyraźniej niż dawniej uświadomione potrzeby i warunki pracy w Polsce niepodległej. Rozwinięto dział wychowania obywatelskiego, a w związku z tem naukę o Polsce, w szczególności wiadomości o państwie i krajoznawstwo; uwzględniono dzieje walk o niepodległość, zwłaszcza ostatnich, wprowadzono ochronę przyrody. Wprowadzono również pewne wymagania z alkoholologii oraz wykazanie się pracą przeciwalkoholową. Położono większy nacisk na pracę społeczną, w stopniach wyższych; na wdrożenie się do metod i form pracy zbiorowej. Harcerz Rzeczypospolitej w dzisiejszem ujęciu stał się właściwie próbą starszoharcerską.

Szczególnie obszernie został potraktowany tak ważny dział wychowania państwowego, jak przysposobienie do obrony kraju. Starano się przytem uwzględnić jaknajlepsze wykorzystanie harcerskich możliwości, wprowadzając lub rozwijając te przedewszystkiem dziedziny, w których wyrobienie uzyskane w drużynie może być dla państwa najpotrzebniejsze i najpożyteczniejsze. Stąd dość szerokie uwzględnienie obrony przeciwgazowej, służby łączności, nie mówiąc już o stronie skautowej, w ściślejszem znaczeniu, opartej o terenoznawstwo. Doświadczenia z wojny z Sowiecami kazały także położyć nacisk na wyrobienie marszowe, którego brak stwierdził w swoim czasie Wódz Armji Ochotniczej po odparciu najazdu bolszewickiego.

Podwyższono też wymagania z obozownictwa, wycieczek i wędrowek, zgodnie z ogólnem podniesieniem się poziomu harcerstwa w obozowaniu.

Na zakończenie tych kilku szkicowych uwag chcę zaznaczyć jeszcze jedną tendencję autorów programu, wpły-

wającą z ducha współczesnej pedagogiki, z dążności do wychowania i nauczania przez czyn. Usiłowano mianowicie tak sformułować warunki dopuszczenia do prób i same programy prób, aby w nich zawrzeć jaknajwięcej praktyki życia według ideologii harcerskiej, inaczej mówiąc, aby jaknajbardziej przystosować technikę harcerską do wyrobienia harcerzy nie tylko z munduru i ciała, ale z ducha.

Oczywiście dalecy jesteśmy od mniemania, że w nowych programach dokonano jakiegoś wynalazku pedagogicznego, odcinającego je od wszystkiego, co dotąd było. Przeciwnie, oparliśmy się na dotychczasowej pracy i doświadczeniach, doceniając je należycie. Wydaje mi się jednakże, że zrobiliśmy krok naprzód.

ZNACZENIE STOPNI I PRÓB.

Twórca skautingu wprowadzając do swego systemu wychowawczego zasadę stopni, uzyskiwanych kolejno po odbyciu odpowiednich prób, opierał się na parotysiącletnim, o ile wiemy, doświadczeniu ludzkości, stwierdzającym płodność tej zasady w pracy wychowawczej. Wystarczy wskazać na Pitagorasa, który ją stosował w swojej organizacji w VI wieku przed Chrystusem *), dalej na hierarchję Kościoła Katolickiego, a choćby tylko na nasze przedwojenne organizacje konspiracyjne niepodległościowe.

Od strony chłopca wyższy stopień harcerstwa wygląda jak cel, dość bliski i stosunkowo łatwy do osiągnięcia, a pojętny ze względu na związane z nim oznaki i pewne przywileje organizacyjne („sprawowanie „urzędów“ w drużynie, przewodzenie młodszemu). Osiągnięcie stopnia, to nowy krok

*) Wincenty Lutosławski, Wykłady Jagiellońskie, tom II, str. 4 i n.

w podniesieniu własnej osoby na wyższy szczebel w młodej społeczności.

„Człowiek, szczególnie w młodym wieku, daleko chętniej pracuje, o ile wie, że cel, do którego dąży, nie jest jakimś niedoścignionym ideałem, ale że przy pewnym wysiłku i natężeniu pracy da się rychło osiągnąć. Po zdobyciu takiego celu rozszerzają się nasze widnokreśli i znowu na ich krańcach zarysowuje się nowy cel naszych dążeń. W ten sposób tworzy się z tych poszczególnych stopni na drodze do ideału jakby drabina, której szczeblami są właśnie próby harcerskie. „Próby stawiają zupełnie konkretne zadania na bliższą metę i zmuszają każdego do wytężenia swej inicjatywy i zdolności, aby te zadania wykonać**).

Metoda stopni i oznak opiera się, jak widzimy, na instynkcie „pokazania swego „ja“, albo „postawienia się“, na dążeniu do przeżyć zabarwionych poczuciem wyższości.

Ten fakt, że do osiągnięcia stopnia wymagana jest próba, oparta na dłuższym przygotowaniu i planowych zajęciach w drużynie, ma oczywiście zasadnicze znaczenie wychowawcze. Ułatwiamy chłopcu „wywyższenie się“, ale za cenę rzetelnego wysiłku. Z tego punktu widzenia opieramy się na bezpośrednich zainteresowaniach chłopca innym przedmiotem, jak ten, o który nam chodzi.

Od strony harcmistrza stopień jest sposobem zainteresowania pośredniego chłopców pracami i

***) Jan Grabowski, Próby i stopnie młodzieży harcerskiej, Wskazówki szczegółowe, w wydawnictwie Głównych Kwater p. t. „Harcerstwo“, rok 1922, t. I, str. 9. Ta praca Dha Grabowskiego, mimo znacznego postępu w niektórych dziedzinach programu prób, zawiera wiele cennych myśli i zasługuje na uwagę drużynowych.

czynnościami, któreby może nie zawsze bezpośrednio ich interesowały. Jakkolwiek bowiem cały szereg zajęć programu harcerskiego odpowiada bezpośrednio zainteresowaniom młodzieży, są w nim jednak i takie działy, w których zainteresowanie można osiągnąć naogół tylko drogą pośrednią. Wystarczy tu wymienić dla przykładu prowadzenie dzienniczka harcerskiego, zaprawianie do oszczędności i prowadzenia własnych rachunków, a może początki spełniania przyjacielskich usług i cały szereg innych punktów realizowania ideologii harcerskiej w życiu, w czym metoda stopni i prób może pomóc. Nie potrzebujemy tu jednak chyba zastrzegać, że ta metoda nie jest jedyną harcerską metodą budzenia zainteresowania *).

Zainteresowanie materiałem prób, ze względu na stopień, do którego osiągnięcia prowadzi próba, jak już wyżej wspomnieliśmy, pobudza aktywność chłopca, czyni go podatnym na oddziaływanie wychowawczo - harcerskie i wprowadza go na drogę systematycznej pracy samowychowawczej pod kierunkiem drużynowego.

Tych kilka zdań dotyczyło psychologicznego uzasadnienia stopni i prób, na które trzeba było zwrócić uwagę wobec zbyt jednostronnego ujmowania prób, że jest to tylko lub przede wszystkim schemat harcerskiego materiału wychowawczego, zbiór najważniejszych, planowo rozłożonych zajęć. Temniemniej, trzeba jeszcze rozważyć ową stronę prób, „organizacyjno-programową“, że ją tak nazwę.

Od tej strony rozpatrywany program prób stanowi szkielet całego harcerskiego systemu

*) Patrz Baden - Powell, Wskazówki dla skautmistrzów, Warszawa, 1930, oraz St. Sedlaczek, Wytyczne metodyki harcerskiej, Warszawa, 1931.

z a j ę ć. Pomysłany jest w ten sposób, że obejmuje w mniejszym lub większym stopniu elementy wszystkich harcerskich środków wychowawczych, „harcerskich przedmiotów“. Stopień uwzględnienia w nim poszczególnych przedmiotów zależy od wartości, jaką danemu przedmiotowi przypisywali twórcy programu i od możliwości zmieszczenia go w ogólnych ramach. Jest to jednak tylko szkielet, na którym trzeba się opierać, ale do którego nie można się ograniczać. Co więcej ten szkielet musi być rozumiany tak elastycznie, by mógł się nagiąć do zmiennych warunków życia harcerskiego w różnych środowiskach.

Około tych zasadniczych wytycznych, które daje program, grupują się sprawności harcerskie, grupuje się cały szereg zajęć specjalnych, zależnie od potrzeb miejscowych, ilościowości zależnych od pory roku, pomysłowości i inicjatywy drużynowych. O czynnikach, które trzeba uwzględnić przy układaniu konkretnego programu określonej, żywej drużyny z kolei pomówimy.

Uwzględnienie różnic indywidualnych. Praca wychowawcza w drużynie musi uwzględniać, jak wiadomo, dwie zasadnicze strony: 1) chłopca, 2) cel, do którego go prowadzimy. Z obu wyprowadzamy cele szczegółowe, metody, rodzaje zajęć. Musimy sobie zdać sprawę z tego, że ten „chłopiec“, o którym tu mówimy, jest bardzo rozmaity, nie tylko ze względu na indywidualne cechy, ale ze względu na różne stadia rozwojowe, przypadające na okres skautowy, t. zn. lata 11—17, objęte programem stopni od młodzika do Harcerza Orlego. Prof. St. Baley, w swej „Psychologii wieku dojrzenia“ *) dzieli ten okres (za Tunlirzem) na dwa

rok 11 — 14 przedpokwitanie,
rok 14 — 17 pokwitanie, po których ustępuje od 17 r. adolescencja, wiek młodzieńczy.

*) Warszawa 1931, Książnica-Atlas.

W wspomnianej książce Prof. Baleya znajdziecie wiele wskazówek do poznania waszych chłopców. Polecić można także: Dr. J. Kuchta, *Rozwój psychiczny młodzieży*, a praca szkolna, Warszawa, 1922, Nakład Stow. Chrześ. Naucz. Szk. Powsz., oraz: Dr. M. Kreutz, *Rozwój psychiczny młodzieży*.

Trzeba więc najpierw poznać chłopców, ich cechy psychiczne, zainteresowania, zalety, wady, potrzeby, — i na tej znajomości oprzeć szczegółowy program zajęć, opracowując go przy udziale samych chłopców — zastępowych.

Przykład współpracy z chłopcami w ułożeniu programu. Przykład pociąga. Posłuchajmy więc, jak *) pewien instruktor w klubie młodzieży doprowadził do ułożenia i przeprowadzenia programu. Mamy tu zarazem zilustrowaną t. zw. metodę projektów, dość dzisiaj głośną w sferach pedagogicznych.

I. Na pierwszym zebraniu instruktor postawił zagadnienie programu i zaczął wypytywać chłopców, czem się chcą zająć. Z początku trudno było wyciągnąć odpowiedź. Stopniowo jednak chłopcy rozruszali się i udało się uzyskać listę 9 zagadnień, które chłopców najbardziej zaciekawiały. Sami chłopcy rozstrzygnęli o kolejności traktowania zagadnień i na pierwsze miejsce wysunęli „Jak obrać sobie zawód“ (przeciętny wiek chłopców 15 lat).

II zebranie. Rozważano szeroko, jak wyjaśnić zagadnienie obioru zawodu. Dyskusja doprowadziła do postanowienia, że na najbliższe zebranie zaprosi się dwóch rzeczoznawców, którzy podadzą projekty programu zajęć, prowadzące do rozwiązania interesującej chłopców kwestji.

III zebranie. Dwaj rzeczoznawcy wypowiedali swe opinie. Jeden omawiał metody rozmów i prób z każdym

*) Według A. Gregga w książce „Przodownicy klubów, a charakter chłopca“, przekład z angielskiego, Warszawa, 1927.

z członków klubu z osobna, celem ustalenia jego uzdolnień i upodobań. Drugi przedstawił, jakie badania, dochodzenia i rozprawy podjąć musi cały klub, by zrientować się w czynnikach, decydujących o wyborze zawodu.

IV zebranie. Omawiano zalecenia rzeczoznawców. Zgodzono się na wybór dwóch komisyj: jedna miała się zająć przeprowadzeniem rozmów osobistych i prób, druga zaprosić przedstawicieli różnych zawodów, dla omówienia z nimi sprawy wyboru zawodu, mianowicie, by wyświetlić, jakie uzdolnienia są potrzebne do każdego zawodu

V zebranie — początek całej serji — wywołało ogromne zaciekawienie, ponieważ plan, wypracowywany tak starannie, już zarysował się wyraźnie przed oczyma chłopców. W następstwie przyszło do całego szeregu wielce zajmujących zebrań, z wycieczkami do fabryk, warsztatów, sklepów, klinik i zakładów wychowawczych. Przez omawianie charakteru i osobistych uzdolnień, niezbędnych do powodzenia w każdym zawodzie, członkowie klubu wiele skorzystali pod względem zwiększenia swych wiadomości, nabrali doświadczenia, rozszerzyli swe zainteresowania.

Zainteresowanie było wciąż żywe, gdyż miało cel widoczny. Osobiste właściwości każdego były uszanowane, gdyż każdy miał sposobność przyczynienia się do rozwijania programu.

Wydaje mi się, że ta metoda projektów daje instruktorowi w rękę doskonały sposób poznania zainteresowań chłopców i ułożenia programu z niemi zgodnego.

Ponadto udało się tu opracować program skupiony dookoła jednego głównego zagadnienia, szczególnie ważnego dla chłopców, w danym wieku i warunkach, mających wkrótce zdecydować o wyborze zawodu.

Przystosowanie programów zasadniczych do konkretnych warunków pracy drużyny będzie o tyle ułatwione, że

mimo wszelkich indywidualnych różnic pomiędzy chłopcami, stwierdzono istnienie kilka zasadniczych typów*), a dalej o tyle jeszcze, że drużyna zazwyczaj żyje w jakimś określonym środowisku, które wpływa na kształtowanie się zainteresowań i wogóle psychiki chłopców. Mamy do czynienia z drużynami szkół powszechnych, średnich, młodzieży miejskiej, pracującej zarobkowo, młodzieży wiejskiej i t. d.

Pierwszym więc etapem w indywidualizowaniu naszych zajęć, musi być przystosowanie programu do typu drużyny.

Przepisy ogólne rozkazu N. G. K. w tej sprawie przewidują daleko idące możliwości zmian w programach, przez G. K. na wniosek K. Ch.

Programy ostatnio ogłoszone, jeśli je brać literalnie, obliczone są na młodzież szkół średnich miejskich. Spróbujmy — teoretycznie niestety, ponieważ materiałów z praktyki, odpowiednio zebranych i opracowanych nie posiadamy — rozważyć sposoby ich przystosowania do młodzieży innych typów drużyn**), przyczem wyłączamy drużyny specjalne (punkt 3 c. przepisów ogólnych).

Zaznaczę tu, że poszczególne komisje prób, na zasadzie dotychczasowej tradycji, mają możność dość daleko idących wyjaśnień rozumienia wymagań przy próbach, co ułatwia przystosowywanie.

Młodzik. 1) W drużynach szkół powszechnych, dalej w rzemieślniczych, wiejskich zapewne trzeba będzie wogó-

*) Patrz n. p.: Dr. J. Kuchta, Typologia ucznia i nauczyciela, Dziennik Urzędowy Wydz. Ośw. Śląskiego, 1931; Nr. 11.

**) Patrz także „Próby w drużynach nieszkolnych“, St. Sedlaczek „Harcerstwo“ t. I, Warszawa, 1922.

le obniżyć poziom wiadomości, np. interpretacja wymagania „zna kilka postaci historycznych“ musi być inna dla chłopca ze szkoły wiejskiej, inna dla ucznia gimnazjum. Podobnie z wszelkimi bardziej „teoretycznymi“ wiadomościami. (Zresztą zasadniczo kładzie się w harcerstwie nacisk na umiejętności, a nie na martwe wiadomości).

Ta uwaga dotyczy bodaj wszystkich prób i nie będziemy jej już przy następnych powtarzać.

2) Wiadomości i praktyka higieny natrafiają na wsi, a może i w sferach robotniczych, rzemieślniczych na daleko większe trudności, niż w środowiskach inteligencji; tym sprawom trzeba tam będzie specjalną poświęcić uwagę.

3) Niektóre punkty programu staną się nieraz na wsi wogóle nieaktualne np. adres, telefon pogotowia, straży. To także dotyczy innych prób.

Wywiadowca. 1) Z warunków dopuszczenia za pewne trudnym do zrealizowania odrazu w ośrodkach niezamierzonych będzie czytanie stałe pisma harcerskiego, trzeba by jednak energicznie dążyć do zorganizowania czytelnictwa. Zaprawienie do czytania ma doniosłość daleko wybiegającą poza krąg ściśle harcerskich spraw.

2) Na wsi zaoszczędzenie 2 zł. może być trudnym warunkiem, podobnie posiadanie wyprawy harcerskiej. To ostatnie dotyczy także wyższych stopni; wymaganie zaoszczędzenia 5 zł. na ćwika i 10 zł. na harcerza orlego, wobec starszego wieku chłopców, nie wydaje mi się uciążliwym.

3) Wymagania z dziedziny służby ssamarytańskiej mogą wydawać się zbyt trudnymi dla niektórych środowisk. Mniemam jednak, że przy odpowiedniej metodzie ćwiczenia w tej, jak i w innych dziedzinach, trudności nie okażą się nieprzezwyciężalnymi.

4) Czytanie mapy wojskowej, a może i rysowanie szkicu w drużynach wiejskich będzie zapewne trudne do przeprowadzenia. Ten punkt wymagałby szczególnie zbadania.

5) Łącznictwo, pojęte sportowo, narciarstwo lub łyżwiarstwo, nie dadzą się wprowadzić odrazu w drużynach wiejskich i wogóle wśród młodzieży niezamożnej, jednak przy odpowiednim zorganizowaniu wytwórczości drużyn (na wsi w porze zimowej) i wymianie wytworów pomiędzy drużynami (w czymby doskonale mogła pośredniczyć C. K. D. H.) znajdują się materialne środki; narty, łuki, jak i inne pomoce ćwiczebne wytworzy sobie drużyna sama lub nabędzie za pieniądze, uzyskane za swoje wytwory.

Ćwik. 1) W razie szerokiego rozrostu harcerstwa na wsi, do czego powinniśmy dążyć, spełnienie warunku spędzenia 5 dni w obozie może opóźniać lub uniemożliwiać harcerzom - wieśniakom zdobywanie ćwika: lato na wsi to okres szczególnie wyteżonej pracy. Kto wie, czy nie byłaby celowa zamiana dla drużyn wiejskich owych 5 dni w obozie na 5 czy 7 dni spędzonych właśnie w mieście, na wspólnem ich przeżyciu, w oparciu o bursę, internat. W ten sposób wciągałoby się młodzież wiejską w zakres oddziaływania kulturalnego takich czynników, z którymi na wsi się nie spotyka.

Możnaby też przystosować ośrodki harcerskie, jak Buczyn, Łęka do roli takich zimowych punktów oparcia kilkudniowych „kolonji“ młodzieży wiejskiej. Te pomysły tu tylko zaznaczam. Rozwinięcie ich i rozważenie winnoby nastąpić przy okazji planowania szerszej akcji harcerskiej na wsi.

2) Osiągnięcie Państwowej Oznaki Sportowej przez chłopca wiejskiego, jak i przez zarobkującego chłopca miejskiego może nieraz okazać się trudnem. Będzie rzeczą organizacji w tem dopomóc.

3) Co do kartografji możnaby powtórzyć uwagi dotyczące wywiadowcy.

4) Przeprowadzenie praktyczne wymagań z w. f. i p. w. w wielu małych środowiskach wiejskich będzie obecnie jeszcze trudne.

Harcierz Orli. Trudności będą tu wynikały w działach omówionych przy ćwiku pod p. 2, 3, 4. Ponadto, jak to już na początku ogólnie stwierdziliśmy, w działach wymagających poważniejszego wyrobienia umysłowego.

Harcierz Rzeczypospolitej. Oprócz działów już wyżej wskazanych, jako trudne do realizowania na wsi i w sferach młodzieży miejskiej zarobkującej, wymienię jeszcze: pełnienie odpowiedniej służby na obozie, chyba, że rozszerzymy pojęcie „obozu“ w tym duchu, jak to naszkicowałem przy ćwiku (punkt 1).

Być może, że wiele z tych trudności wyżej wspomnianych, da się usunąć drogą rozłożenia programu harcerskiego na dłuższy, niż normalnie, okres czasu, tak, że naogół chłopcy wiejscy lub miejscy pozaszkolni będą osiągali stopnie harcerskie w nieco późniejszym wieku. Nie można jednak iść w tym kierunku zadaleko: dorosły robotnik, wieśniak czy rzemieślnik niejednym z przedmiotów harcerskich nie będzie się już interesował.

Raz jeszcze podkreślam, że istotny postęp w rozwiązywaniu zagadnień związanych z przystosowaniem prób, jak i szerzej: dotyczących całości programów i wartości obecnego ich ujęcia, zależy wprost od gromadzenia przez drużynowych i innych instruktorów, zwłaszcza przez wizytatorów, materiału obserwacyj i doświadczeń w tej dziedzinie i udostępnienia go ogółowi starszyny drogą opracowań, ogłaszanych w czasopismach harcerskich.

Streszczając tę część naszego Wprowadzenia, powiemy: opracowanie konkretnego programu i opartego na nim planu („kalendarzyka“) zajęć drużyny musi uwzględnić: typ druży-

ny, typy chłopców, zainteresowania chłopców, — a dodamy jeszcze: ilość czasu, który chłopcy mogą spędzać na harcach oraz środki materialne drużyny (izba, pomoce ćwiczebne, biblioteka, czasopismo i t. p.). Zakładamy, że drużyna ma odpowiedniego drużynowego. Kanwą do opracowania tego programu szczegółowego będzie oficjalny program prób, którego zasadniczą interpretację dla danego typu drużyn określonego środowiska powinna ustalić odpowiednia władza harcerska (Komendant Chorągwi), szczegółową interpretację drużynową, a tam gdzie istnieje już stała komisja danej próby — ta właśnie komisja.

Wszystkie zajęcia danego okresu pracy powinny być powiązane jakąś myślą przewodnią, jakimś wyraźnym celem, bliższym materialnym (n. p. przygotowanie do wyboru zawodu), a nie celem „przygotowania do stopnia“. Psychologicznie możemy zrozumieć to nastawienie chłopca na stopień, pedagogicznie będzie korzystne neutralizowanie tego nastawienia. Takim ośrodkiem koncentracijnym zajęć może być przygotowanie do wycieczki, do obozu, — jednym z najlepszych samo życie obozowe — przygotowanie do obrony kraju, do spełnienia obowiązków i korzystania z praw obywatelskich i t. d.

Uwagi końcowe.

Pominęliśmy tu analizę poszczególnych punktów programów prób. Zabrałoby to zbyt wiele miejsca i byłoby mało pożyteczne. Zadanie ściślejszego wyjaśnienia tych punktów musi spełnić podręcznik, względnie cykl podręczników.

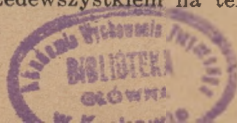
Co do metody przeprowadzenia programu zaznaczamy tu jeszcze tę myśl, że drużynowy powinien dążyć do tego, aby „chłopcy uczyli się rzeczy pożytecznych sami z własnej inicjatywy“ (Baden - Powell). Nie jest jego zada-

nieniem wszystkiego wszystkich chłopców osobiście nauczyć, powinien natomiast wytwarzać warunki, wskazywać sposoby, organizować pomoce uczenia się, a raczej kształcenia się harcerskiego.

Przeprowadzanie samej próby jest dość szczegółowo ujęte w Instrukcji. Bywały nieraz wątpliwości i dyskusje na temat „próba to nie egzamin“, przyczem spotykaliśmy zwolenników całkowitego usunięcia wszystkiego, co by mogło przypominać jakikolwiek egzamin. Instrukcja sprawę tę przesądza wyraźnie w punktach 7. i 8. Komisyjne (względnie — dla próby młodzika — „uroczyste“, czy jakby nazwać) przeprowadzenie części końcowej próby ma na celu oddziaływanie na psychikę chłopca w kierunku przeżycia faktu „próby“, faktu osiągnięcia stopnia.

Próba odbywana w całości przed poszczególnymi instruktorami, w formie zbierania podpisów na formularzach, a może świstkach, nie tylko „rozłazi się“, a przez to obniża wartość wychowawczą przeżycia „próby“ — ale poprostu przekształca się właśnie w cykl szeregu egzaminów, bez żadnej wartości wychowawczej, a z przeżyciami uganiania się za ...egzaminatorem. Gubi się tu cała poważna strona harców, a nie jesteśmy zwolennikami zbyt jednostronnego pojmowania ich, jako wielkiej zabawy. „Wielka gra“ to nie „wielka zabawa“!

Próba polegająca w całości na niewidocznej obserwacji postępowania i pracy kandydata, jakkolwiek o całe nieco wyższo metodycznie od poprzedniej, również nie zawiera tego momentu stanięcia przed poważnem gronem starszyny harcerskiej i sprezentowania się mu, jako grupie reprezentującej w tej chwili całość Z. H. P., z całym niejako dotychczasowym dorobkiem, na podstawie którego pragnie użyć stopień. Mniemam, że taka rozmowa kandydata z paru instruktorami, przedewszystkiem na tematy zasadnicze, doty-

czące ideologii, pracy dotychczasowej i przyszłej młodzieńca na sobą, — może mieć dużą wartość i że nie wolno z tego rodzaju środka rezygnować organizacji, której głównym celem jest realizowanie Prawa Harcerskiego, a zatem zasad Chrystusowych, w duszach młodych ludzi i w ich czynach.

Autor będzie mocno zobowiązany za nadsyłanie uwag o tych uwagach, jak i o samych przepisach dotyczących prób, — oraz materiałów dotyczących stosowania nowych programów, dla niego, pod adresem Głównej Kwatery Harcerzy. Dopomoże to m. in. w opracowywaniu podręczników dla młodzieży i starszyny, będących na warsztacie lub w jego pobliżu.

I. REGULAMIN PRÓB ZUCHOWYCH.

(Rozkazy N.G. K. L. 8, z 10.X.1931 i L. 12, z 24.X. 1931)

Zuch.

Dopuszczenie. Zuchem może zostać chłopiec od 8 do 11 lat po jednomiesięcznej próbnej służbie w gromadzie.

Próba. Starający się o stopień zucha: 1) umie na pamięć obietnicę i prawo zuchów, wytłumaczy ich znaczenie, 2) zna ukłon i zawołanie zuchów, 3) umie stanąć na zbiórkę.

Uwaga: Po tej próbie zuch składa obietnicę.

I gwiazdka.

Dopuszczenie. Do próby na I gwiazdkę może być dopuszczony zuch po 6 miesięcznej służbie w gromadzie, w czasie której wykaże, że stara się postępować według prawa zuchowego oraz robi przyjacielskie usługi, szczególnie w domu i szkole.

Próba.

Kandydat starający się otrzymać I gwiazdkę:

1. Zna chorągiew Rzeczypospolitej, umie ją wywieszać, umie się zachować przy oddawaniu

czci sztandarowi i w czasie wykonywania hymnu narodowego.

2. Zna kilka legend z historii Polski.

3. Umie się zachować wobec starszych i przełożonych.

4. Ma czyste ręce i nogi, paznokcie czyste i obcięte, zęby wyczyszczone, oraz wie czemu należy oddychać przez nos.

5. Określi czas podług zegarka.

6. Zna pismo tajne swojej gromady.

7. Zna sposób życia jakiegoś zwierzęcia.

8. Wykona 2 wskazane polecenia z życia codziennego (np. wyśle list, zatelefonuje, załatwi sprawunek w sklepie, zaprowadzi do lekarza).

9. Szybko i cicho wykonywuje polecenia instruktora przy grach i ćwiczeniach (wydawane głosem i znakami).

10. Przeskoczy rów, przejdzie przez płot, wejdzie na drzewo, wywraca koziółki, skacze przez długi sznur — skakankę.

11. Umie bawić się w 5 gier ruchowych, bieżnych, rzutnych i skocznych, np. przewrót — postaw, piłka do dołka, sznur, wyścig piłek i t. p.

II gwiazdka.

Dopuszczenie. Do próby na II gwiazdkę może być dopuszczony chłopiec w 6 miesięcy po otrzymaniu I gwiazdki, który:

1) zachowuje się jak na zucha przystało;

2) wypełnia wszystkie polecenia rodziców, nauczycieli i instruktora z chęcią i dokładnie;

- 3) utrzymuje w porządku zeszyty i książki;
- 4) w zabawach gra wesoło, nie przeżywa kolegów.

Próba.

Starający się otrzymać II gwiazdkę:

1. Umie na pamięć „Jeszcze Polska nie zginęła“, wie kto jest Prezydentem Rzeczypospolitej.

2. Umie opowiedzieć o kilku bohaterach narodowych.

3. Wie co zrobić, jeżeli przemoczy nogi, zmoknie na deszczu.

4. Wie jak opatrzyć zacięty palec, co zrobić w razie uderzenia się lub oparzenia; rozumie niebezpieczeństwo zabrudzenia skałeczeń. Umie zręcznie i cicho posłużyć choremu (podać lekarstwo, dać pić, przynieść wodę do mycia).

5. Wyczyści parę butów, oczyści i złoży porządnie ubranie.

6. Ułoży i rozpali ognisko, albo napali w piecu.

7. Przedstawi przedmiot z drzewa, metalu, tektury lub gliny, albo przedmiot klejony, lepiony, pleciony lub wycinany — własnej roboty, porządnie wykonany (np.: latawiec, okręt, łuk, szczudła i t. p.).

8. Hoduje roślinę lub zwierzę albo utrzymuje żerowisko dla ptaków (sam lub z gromadą).

9. Wskaże cztery strony świata w punkcie swego zamieszkania.

10. Przebiegnie wyznaczoną drogę z ustnem zleceniem, złożonem z 10 wyrazów i poprawnie powtórzy zlecenie.

11. Narysuje lub opisze w kronice gromady ciekawe zdarzenie z życia zuchów.

12. Zna alfabet głuchoniemych. Umie pisać sympatycznym atramentem.

13. Umie grać w trzy gry z pośród następujących: klipa (kiczka), parzak, krąg, świnka, forteca, serso, dwa ognie, palant prosty.

PRÓBY NA STOPNIE HARCERSKIE.

I. PRZEPISY OGÓLNE.

1. Dla każdej próby przewidziane są ramowe granice wieku. Liczbę lat podanych w programach należy zawsze rozumieć jako wskazującą ilość lat skończonych, n. p. „w wieku 11 do 14 lat” należy rozumieć: „po ukończeniu jedenastego roku życia do ukończenia czternastego roku życia”.

Przy normalnem przechodzeniu programu harców, chłopiec powinien osiągać poszczególne stopnie w wieku, określonym granicami, wskazanymi przy każdym stopniu.

2. Chłopcu, opóźnionemu z poważnych powodów w zdobywaniu stopni w stosunku do wieku, może drużynowy skrócić okres przypadający według tych przepisów między jedną próbą, a drugą, lub pozwolić na łączne odbywanie prób: młodzika i wywiadowcy, lub wywiadowcy i cwi-

ka; w szczególności odnosić się to winno do chłopców, którzy wstępują do drużyny w wieku starszym niż przewidziany na młodzika.

3. Programy prób ułożone są dla normalnych, zdrowych chłopców i młodzieńców.

a) Zmiany konieczne ze względu na specjalne warunki życia niektórych drużyn (n. p. wiejskich, robotniczych, rzemieślniczych) mogą być wprowadzane dodatkowymi, osobnymi rozkazami N. G. K. na wnioski Komendantów Chorągwi.

b) Druhowie nie mogący ze względu na stan zdrowia odbywać niektórych prób harcerskich, w szczególności z dziedziny w. f. i p. w. — odbywają zamiast nich odpowiednie zastępcze próby sprawności, wskazane w regulaminie sprawności. Decyzja o zastosowaniu tego punktu w poszczególnych wypadkach należy do drużynowego, posiadającego stopień starszyny, w porozumieniu z lekarzem drużyny, o ile zaś drużynowy nie posiada stopnia starszyny, do najbliższego w drodze służbowej jego przełożonego harcmistrza lub podharcmistrza, zawsze w porozumieniu z lekarzem.

c) Programy prób w drużynach specjalnych (młodzieży niewidomej, głuchoniemej, niedorozwiniętej umysłowo, zaniedbanej moralnie) pozostawia się opracowaniu drużynowych. Przed przeprowadzeniem próby w drużynie tego typu należy uzyskać zatwierdzenie programu próby przez N. G. K.

II. SCHEMAT CAŁOŚCI PRÓB.

Stopień	Granice wieku	Ilość miesięcy służby od uzyskania poprzedniego stopnia
1. Młodzik	11 — 14	2
2. Wywiadowca	12 — 15	6
3. Ćwik	14 — 17	6
4. Harcerz Orli	16 — 19	6
5. Harcerz Rzeczypospolitej	od 17 lat w górę	6

UWAGA. W stosunku do zuchów schemat stopni i granic wieku jest następujący:

Stopień	Granice wieku	Ilość miesięcy służby od uzyskania poprzedniego stopnia
1. Zuch	8 — 11	1
2. Zuch z I gwiazdką	8 — 11	6
3. Zuch z II gwiazdką	8 — 11	6

III. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

1. Programy prób i przepisy wyżej ogłoszone wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1932 r.

2. Harcerze posiadający stopień harcerza orlego według dawniej obowiązujących przepisów (za 14 wzgl. 18 sprawności, patrz Harcerstwo t. II, str. 193), otrzymują stopień harcerza orlego według niniejszych przepisów, o ile do dnia 1 lipca 1932 r. uzupełnią wymagania nowego programu, w przeciwnym razie muszą uzyskać ten stopień w normalnej drodze, obecnie obowiązującej.

IV. PROGRAMY PRÓB.

1. MŁODZIK.

A. Warunki dopuszczenia do próby.

Do próby młodzika może być dopuszczony chłopiec:

- a) w wieku 11 do 14 lat;
- b) posiadający stopień zucha z drugą gwiazdką lub przynajmniej 3 miesiące służby w drużynie harcerskiej;
- c) który swoim zachowaniem okazuje, że stara się być harcerzem, w szczególności jest prawdomówny, karny i punktualny, koleżeński, stara się codziennie wyświadczyć przyjacielską usługę, prowadzi dzienniczek harcerski (notatnik z zajęć i przeżyć harcerskich);
- d) ma książkę oszczędnościową, nie niszczy ubrania, książek, zeszytów i t. d.;
- e) utrzymuje w czystości siebie i swoje ubranie;
- f) uprawia jeden ze sportów (pływa, strzela z łuku, jeździ na łyżwach, nartach i t. p.);
- g) brał udział w 3 parogodzinnych wycieczkach harcerskich.

B. P r ó b a.

Starający się o stopień młodzika wykaże, że posiada poniższe wiadomości i umiejętności:

1) Zna Chorągiew Rzeczypospolitej barwną i herbową; umie ją wywieszać; umie się zachowywać przy oddawaniu czci sztandarowi, w czasie wykowania Hymnu Narodowego, Roty; umie za-

śpiewać Hymn Narodowy, Boże coś Polskę, Rotę. Wszystko co nasze; wie kto jest Prezydentem Rzeczypospolitej i gdzie mieszka, zna kilka postaci historycznych polskich; wskaże na mapie kilka największych miast w Polsce, główne rzeki, pasma górskie; nazwie i wskaże na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej;

2) Umie napamięć Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie; rozumie ich znaczenie; wie, co znaczy i do czego go zobowiązuje hasło „Czuwaj“; zna ukłon harcerski, oznaki Z.H.P. (krzyż i lilja); godło i zawołanie zastępu, wytłumaczy ich znaczenie; wie, jak wygląda przepisowy mundur harcerza; zna oznaki służbowe (sznurki), umie zachować się wobec starszych i przełożonych; wie, co to jest plan alarmowy i wykona w nim swe zadanie; zna nazwisko przewodniczącego Z. H. P. i naczelnika harcerzy.

3) Wytłumaczy wartość dla zdrowia ubrania harcerskiego; wie, jakie obuwie i ubranie powinien wziąć na wycieczkę, jak zabezpieczyć nogi przed odparzeniem; umie przewietrzyć pokój; umie się zachować w razie przemoknięcia i zamoczenia nóg.

4) Rozumie niebezpieczeństwo zanieczyszczenia rany. Wie, jak gasić ubranie na płonącym, jak się zachować wobec palenia się nafty, benzyny, spirytusu; poda adres (telefon) najbliższego lekarza, apteki, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, posterunku policji.

5) Umie zaparzyć herbatę, pokrajać i posmarować chleb.

6) Zwiąże i zastosuje węzły: płaski, rybacki skrót, pętlę, umie zakończyć linę; zawinie nieduży przedmiot w papier i obwiąże.

7) Wykona parę przedmiotów z kory drzewnej, papieru, drzewa i t. p. oraz kilka ozdób choinkowych; przyszyje guzik, daszek do czapki, zaszyje rozprucie.

8) Rozróżni najczęściej spotykane drzewa, zboża i warzywa. Zrobi gniazdo dla ptaka lub (w zimie) zaopiekuje się ptakami, karmiąc je stale i zda sprawę z ich obserwowania.

9) Nazwie osiem kierunków kompasu i wskaże je w terenie; narysuje plan mieszkania lub ogrodu.

10) Umie chodzić po ulicy (w mieście); wie jak należy jechać drogą (na wsi). Przejdzie wyznaczoną drogę z ustnem zleceniem, złożonem z 15 wyrazów; poprawnie powtórzy zlecenie; wykona dwa polecenia z życia codziennego np. zaadresuje list, zatelefonuje, załatwi sprawunek w sklepie i t. p.

11) Umie musztrę jednostki: baczność, spocznij, zwroty głowy, zwroty w miejscu, marsz; umie zachować się w szyku, w miejscu i w szyku patrolowym. Umie się posługiwać znakami patrolowymi, kilku indyjskimi, znakami ręką, gwizdkiem, alfabetem szyfrowym.

12) Wykona kilka podstawowych ćwiczeń gimnastycznych; przebiegnie 50 m.; przeskoczy rów 150 cm. szerokości i 50 cm. głębokości; rzuca prawą i lewą ręką kamieniem 150 gr. w sumie na 30 m.;

umie wziąć udział w 10 grach ruchowych.

Po dopełnieniu warunków dopuszczenia do próby i pomyślnem odbyciu próby młodzika, drużynowy dopuszcza do przyrzeczenia.

Młodzik może zdobywać oznaki sprawności, ale przedewszystkiem powinien starać się zyskać oznakę wywiadowcy.

2. WYWIADOWCA.

A. Warunki dopuszczenia do próby.

Do próby wywiadowcy może być dopuszczony młodzik:

- a) w wieku 12 do 15 lat;
- b) mający za sobą conajmniej 6 miesięcy służby po otrzymaniu stopnia młodzika, który:
- c) stara się żyć zgodnie z Prawem Harcerskim;
- d) czyta stale jedno z pism harcerskich wskazanych przez Główną Kwaterę;
- e) wykaże stałość w oszczędzaniu; zaoszczędził przynajmniej 2 złote, wpłaca punktualnie opłaty organizacyjne;
- f) spędził conajmniej 6 całych dni na wycieczkach harcerskich i dwie noce pod namiotem lub szałasem, stał na warcie;
- g) posiada najważniejsze części wyprawy harcerskiej: koszulę, nakrycie głowy, chustkę (krajkę), krótkie spodnie, pas, menażkę, łyżkę i nóż; utrzymuje wyprawę w porządku i umie ją pakować;
- h) utrzymuje w porządku książeczkę służbową.

B. P r ó b a.

Starający się o stopień wywiadowcy wykaże, że posiada poniższe wiadomości i umiejętności:

1) Zna krótki życiorys patrona drużyny; ma najważniejsze wiadomości o udziale swej ziemi (okolicy) w historii Rzeczypospolitej; zna herb miejscowy; ma najważniejsze wiadomości z geografji swojej okolicy: w jakiej części Polski leży, komunikacja z innymi częściami Rzeczypospolitej, rzeki, lasy, góry i t. p., jego okolicy w stosunku do reszty kraju; rozumie dlaczego i wie w jaki sposób przygotowuje się harcerz do obrony granic Rzeczypospolitej (znaczenie i zadania p. w. w Polsce), zna oznaki stopni policji państwowej.

2) Zna krótką historję drużyny; oznaki Z. H. P.; organizację drużyny, obowiązki zastępy służbowego; zna nazwisko i adres służbowy komendanta chorągwi, naczelnika harcerzy, przewodniczącego Z. H. P.; poprowadzi zastęp na zbiórce drużyny i na wycieczce drużyny, zda raport, poprowadzi gry w zastępie.

3) Zna i stosuje najważniejsze zasady higieny życia codziennego i wycieczkowania (ubioru, i mieszkania); rozumie szkodliwość używania tytoniu i alkoholu, znaczenie wstrzemięźliwości.

4) Opatrzy fikcyjną ranę; założy opatrunek; zastosuje bandaż zwykły i trójkątny; umie odróżnić krwotok tętniczy od żylnego i zna różnicę opatrywania; zatamuje krwotok z kończyn (fikcyjny); pokaże co zrobi w wypadkach zemdlenia, zaproszenia oka, krwotoku z nosa, drobnego poparzenia, stłuczenia, umie zachować się w razie

przeziębienia, zatrucia nieświeżym pokarmem; bólu głowy, bólu wewnętrznego (brzucha), zęba, zrobi zaimprovizowane nosze.

5) Umie palić w piecu; rozpali ognisko na wolnem powietrzu przy pomocy najwyżej dwóch zapalek (ogień musi być założony prawidłowo i podtrzymywany przez czas żądany, przy rozpalaniu nie wolno używać papieru, słomy i t. p.); umie szybko zagasić ogień i zatrzeć jego ślady;

obierze ziemniaki, zagniecie ciasto lub wykona inną podobną robotę kucharską; ugotuje na ogniu polowym lub kuchni obozowej: herbatę, kaszę lub kilka ziemniaków, usmaży jajecznicę, upiecze podpłomyk sposobem skautowym.

6) Zwiąże i zastosuje węzły: więzienny, tatrzański skrajny, ósemkowy; umie obchodzić się z toporkiem i łopatką saperską, mianowicie wykona dwie wskazane przez instruktora prace, np. okrzese gałąź, zrobi kolek namiotowy, zbuduje małą kuchnię, wykopie dół na śmieci, latrynę rowkową; zna wymiary własnego ciała; zmierzy wysokość drzewa, szerokość rzeki.

7) Umie postawić namiot wspólnie z innymi harcerzami, pod kierunkiem i wie, jak się z nim obchodzić; wie, jak zamaskować obozowisko; stanie na alarm porządnie ubrany, wie, co trzeba nań wziąć i jak się w czasie niego zachować.

8) Wstawi łątę w ubranie, zaceruje skarpetki; wypierze skarpetki, chustkę i t. p.

9) Okaże przedmiot wycięty piłeczką, lub książkę przez siebie oprawioną lub inny jakiś przedmiot, wytwór pracy ręcznej; (przedmiot okazany przy próbie ma być dowodem stałego zajmo

wania się jakąś pracą ręczną i osiągnięcia w niej pewnej biegłości).

10) Umie nazwać najważniejsze rodzaje drzew i krzewów swojej okolicy; zna jej przyrodnicze osobliwości; zna najważniejsze gatunki zwierząt krajowych; wie, na czym polega ochrona ptaków; wyjaśni, czemu należy chronić drapieżniki.

11) Znajdzie strony świata w trudniejszych warunkach, ewent. przy pomocy mapy; umie zachować się w razie zbłądzenia; wróci 3 km. po drodze sobie nieznaną, którą przeszedł raz, prowadzony przez instruktora; umie czytać mapę wojskową szczegółową jednego typu, używanego w jego stronach; potrafi poinformować o znanej sobie drodze, rysując schematyczny jej szkic z pamięci.

12) Napisze list na temat wskazany przez drużynowego, zaadresuje go; wyśle list polecony; umie nadać przekaz, blankiet P. K. O.;

poda i odbierze depeszę chorągiewką i światłem, Morse'm lub semaforami, zna sygnały harcerskie gwizdkiem; zna najważniejsze sygnały i znaki kolejowe, szosowe, rzeczne.

13) Gra na jednym instrumencie, albo deklamuje, czyta artystycznie, albo posiada inną umiejętność urozmaicenia zebrania towarzyskiego.

14) Zapamięta w grze w Kima 16 drobnych przedmiotów na 24 oglądanych przez 1 minutę lub w grze w Kima w terenie wykaże średnią sprawność;

wykaże sprawność w grach skautowych, jak podchodzenie instruktora, podchodzenie ślepego, przenoszenie listów przez teren strzeżony i t. p.

15) Rozróżni ślady najczęściej spotykane; rozwiąże proste zadanie tropicielskie („księga tropów“), tropi na przestrzeni 500 kroków w ciągu 25 minut po wyraźnych śladach; umie zacierać ślady.

16) Wykona poprawnie ćwiczenie gimnastyczne łatwego toku lekcyjnego, odpowiednio do wieku;

przebędzie krokiem skautowym 1500 m. w 11 minut, bez obciążenia;

przebiegnie 60 m.; przeskoczy rów 250 cm. szerokości i 50 cm. głębokości; wejdzie na drzewo; przejdzie przy pomocy drugiego harcerza przez płot 250 cm. wysoki; rzuci prawą i lewą ręką kamieniem 300 gr. w sumie na 40 m.; przepłynie dowolnym stylem 50 m.;

umie wziąć udział w 10 grach ruchowych; strzela z łuku—na odległość 15 m., zrobi 45 punktów na 108 możliwych lub z 20 m. 27 punktów na 108 możliwych.

(W razie trudności zorganizowania łucznictwa, komendant chorągwi może czasowo zwolnić drużynę od tego punktu).

jeździ na nartach lub łyżwach.

17) Poprawnie założy maskę; umie się zachować podczas napadu gazowego, będąc bez maski i pochłaniacza; wie, że pochłaniacz nie broni przed wszystkimi gazami.

3. ĆWIK.

A. Warunki dopuszczenia do próby.

Do próby ćwika może być dopuszczony wywiadowca:

a) w wieku 14 do 17 lat;

b) mający conajmniej 6 miesięcy służby po otrzymaniu stopnia wywiadowcy, który

c) wykazuje stały postęp w stosowaniu Prawa Harcerskiego w życiu codziennem;

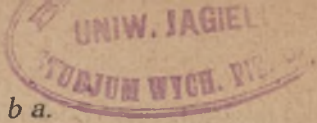
d) wykaże stałość i systematyczność w oszczędzaniu; zaoszczędził przynajmniej 5 złotych z pieniędzy zarobionych własną pracą, rozsądnie gospodaruje oszczędnościami, prowadzi rachunki osobiste;

e) był 5 dni w obozie harcerskim, brał udział w zakładaniu lub zwijaniu obozu;

f) zrobił w okresie przed próbą ogółem 80 km. marszu;

g) posiada kompletną osobistą wyprawę harcerską (nakrycie głowy, koszula, chustka (krajka), krótkie spodnie, obuwie wycieczkowe, koc, męnażkę, troki, plecak, notatnik, ołówek, woreczki na rację żywnościowe; utrzymuje je w porządku i stałej gotowości do wymarszu; umie ją należyście pakować; umie pakować walizkę oraz rynsztunek obozowy drużyny, — ponadto:

h) kandydat na ćwika mający ukończonych lat 15 przedstawia przed dopuszczeniem do próby zaświadczenie o posiadaniu Państwowej Oznaki Sportowej, uzyskanej według programu odpowiedniego do wieku w chwili zgłaszania do próby.

B. Próba.

Starający się o stopień ćwika wykaże, iż

1) Posiada conajmniej trzy sprawności, w tem jedną wojskowo przydatną i jedną rzemieślniczą, oraz poniższe wiadomości i umiejętności:

2) Ma najważniejsze wiadomości z historii Polski. Wie, jakie są miejsca historyczne i pamiątkowe w miejscowości w której mieszka i najbliższej okolicy; przynajmniej dwa z nich zwiedził; potrafi po nich oprowadzić;

zna życiorys patrona drużyny na tle jego czasów, (główne daty z życia patrona, najważniejsze jego czyny, ogólna charakterystyka narodowej jego działalności), wie jakie cechy harcerskie w nim widzimy uosobione.

3) Ma najważniejsze wiadomości o organizacji i życiu swojej chorągwi.

4) Umie zachować najważniejsze formy przyjęte w życiu zbiorowem i towarzyskiem.

5) Wie, jak się zachować w wypadku poparzenia i odmrożenia, oraz porażenia słonecznego, elektrycznego, udławienia, uduszenia, utonięcia, ukąszenia przez psa i żmiję; umie odróżnić omdlenie od wylewu krwi do mózgu i wie, jak postąpić w każdym z tych wypadków; umie zastosować sztuczne oddychanie; zna skład i użytek małej apteczki polowej;

umie ułożyć chorego na noszach, przenieść go na łóżko; umie utrzymać w porządku łóżko chorego, zmierzy tętno; umie wykonać wskazów-

ki lekarza, jak podanie lekarstwa, prowadzenie karty temperatury, zbieranie do analizy.

6) Ugotuje nad ogniskiem lub na kuchni polowej obiad dla zastępu, złożony z dwóch odpowiednio dobranych potraw;

7) Wykaże, że umie obchodzić się z siekierą i piłą w celu ścinania i rąbania drzewa; zrobi wraz z drugim harcerzem szałas, sporządzi dwa przedmioty obozowe jak: kuchnię dla obozu stałego, pryczę lub łóżko polowe, stół, stałą latrynę, piwnicę i t. p.; okopie się w terenie; umie pokierować stawianiem namiotu;

umie wyprać bieliznę osobistą.

8) Odbędzie wycieczkę 24 godzinną pieszo, łożdzą, na rowerze lub konno, conajwyżej z jednym jeszcze harcerzem, nocując w namiocie lub szałasie i sam sobie przyrządzając strawę; napisze z wycieczki krótki raport ze szkicami.

9) Zrobi pracę okazową dla drużyny.

10) Umie posługiwać się mapą polską 1:100000, (lub austryjacką 1:75000) oraz polską 1:300000; wie, kiedy której z nich należy użyć, zorientuje mapę w terenie, oznaczy na niej swoje stanowisko, poprowadzi według mapy do oznaczonego celu, odległego o 5 km. możliwie najlepszą i najkrótszą drogą w łatwym terenie; pójdzie z kompasem na przelaj; zrobi szkic terenu, obejmującego $\frac{1}{4}$ km. kwadr. przy pomocy trójkątowania (busola Bezarda) w skali w granicach 1:500 do 1:5000.

11) Umie wykorzystać teren w posuwaniu się, zając stanowisko obserwacyjne; zna zasady

ubezpieczenia się na postoju i w marszu; zna zasady służby czujki, podsłuchu i szperaczy w marszu czołowym; umie się osłonić przed obserwacją naziemną i powietrzną; poprowadzi patrol wywiadowczy w dzień i w nocy.

12) Potrafi maszerować 8 km. z obciążeniem 8 kg. łącznie z karabinem, przeplatać marsz biegiem na przestrzeni do 1000 m.

13) Oceni bez pomocy przyrządów odległość, ilość, wysokość, ciężar z błędem nieprzekraczającym 25%.

14) Nadaje i odczytuje depesze: a) alfabetem Morse'a z szybkością 12 liter na minutę lub b) alfabetem semaforycznym z szybkością 20 liter na minutę; umie podać i odczytać znaki sygnalizacyjne, hasło, odzew, błąd, koniec wyrazu, koniec depeszy; ustawi stację sygnalizacyjną; umie posługiwać się aparatem telefonicznym polowym; napisze meldunek i depeszę; zna łańcuch łączników w marszu ubezpieczonym i służbę gońca bojowego;

umie posługiwać się przynajmniej jednym z poniższych środków komunikacyjnych: koń, rower, automobil, łódź; umie posługiwać się rozkładem jazdy.

15) Umie poprawnie wziąć udział w trudniejszych grach skautowych, jak: ściganie zbiega, pajak i mucha, przerwanie linii telegraficznej i t. p.

16) Wykona poprawnie ćwiczenia gimnastyczne łatwego toku lekcyjnego, odpowiedniego do wieku; przebiegnie 60 m. w 11 sekund; skoczy w dal 300 cm. wwyż 100 cm. rzuci granatem 500 gr. w sposób dowolny, prawą i lewą ręką na od-

ległość 35 metrów; przepłynie 50 m. stylem dowolnym, w jedną minutę 10 sek.;

umie grać w zespole w jednej większej grze ruchowej.

zna szermierkę z karabinem ćwiczebnym (postawa i kroki);

Uwaga. Posiadający Państwową Oznakę Sportową są zwolnieni od odpowiednich punktów próby w zakresie w. f.

17) Posiada najważniejsze wiadomości z nauki służby (p. w.), mianowicie: organizacja armji pokojowej do pułku włącznie; przepisy służby koszarowej, oznaki stopni, droga służbowa, obowiązki żołnierza obywatela.

18) Zna zjawiska strzału, posiada wiadomości o celowaniu, zna jego sposoby i postawy strzeleckie, umie oddać strzał w różnych postawach, ma najważniejsze wiadomości o broni długiej wojskowej w porównaniu z małokalibrową; umie użyć i czyścić broń; zachować się na strzelnicy małokalibrowej.

19) Potrafi sam przetrwać atak gazowy i zorganizować obronę przeciwgazową najbliższej rodziny; uszczelni pokój, wie jaka jest rola zastępów obrony przeciwgazowej.

4. HARCERZ ORLI.

A. Warunki dopuszczenia do próby.

Do próby harcerza orlego może być dopuszczony ćwik:

a) w wieku od lat 16 do 19;

b) mający conajmniej 6 miesięcy służby w drużynie po otrzymaniu stopnia ćwika;

c) wykazujący pogłębienie rozumienia Prawa Harcerskiego i dalszy postęp w życiu według niego;

d) który wykazuje stałość i systematyczność w oszczędzaniu; zaoszczędził przynajmniej 10 złotych z pieniędzy przez siebie zarobionych; rozsądnie gospodaruje oszczędnościami; umie korzystać z urządzeń P. K. O.;

e) uprawia codzienną gimnastykę osobistą, brał udział w conajmniej 5-dniowym obozie wędrownym, pełniąc na nim skutecznie jakąś służbę (kwatremistrz, gospodarz, kronikarz i t. p.) pokaże z niego dzienniczek z notatkami z zajęć i szkicami;

f) zrobił od uzyskania stopnia ćwika 80 km. marszu z obciążeniem;

g) posiada Państwową Oznakę Sportową odpowiednio do wieku i I stopień p. w.;

h) brał udział w jakiejś akcji społecznej.

B. P r ó b a.

Starający się o stopień harcerza orlego wykaże, iż

1) Posiada conajmniej dwie sprawności, prócz wymaganych na ćwika, w tem jedną sprawność samarytańską, oraz następujące wiadomości i umiejętności:

2) Zna życiorys Prezydenta Rzeczypospolitej; ma najważniejsze wiadomości o dorobku kul-

turalnym Polski i o jej roli w dziejach, jej stosunkach z innymi państwami, rozumie znaczenie morza dla Polski, ma najważniejsze wiadomości o polskim wybrzeżu, polskiej żegludze i z historii walki o morze. Wie, gdzie poza granicami Rzeczypospolitej są większe skupienia Polaków.

3) Wie, jakie są najważniejsze zabytki w jego dalszej okolicy (regjone, województwie); opowie o jednym z kilku, które zwiedził, o zwyczajach ludności, stroju, poda pieśni ludowe i t. p., (od próby ustnej można zwolnić kandydata, który przedstawi opracowane przez siebie artykuły, drukowane w piśmie harcerskim lub w innym), oprowadzi kilka osób po kościele, zamku lub innym zabytku godnym widzenia.

4) Wie jakie są najważniejsze zabytki przyrodnicze w jego okolicy; wyjaśni, co to jest ochrona przyrody nieożywionej, potrafi wypełnić kwestjonariusz Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

5) Ma najważniejsze wiadomości z historii skautingu i harcerstwa, o Baden-Powellu, oraz o twórcach harcerstwa;

zna ogólnie organizację Z. H. P., przepisy obowiązujące drużynę; potrafi spełniać w drużynie jeden z obowiązków: sekretarz, skarbnik, gospodarz, kronikarz i t. p.

6) Umie ratować zatrutych: dwutlenkiem węgla; gazem świetlnym, gazem kłocznym; zna zasady postępowania wobec paniki, ratowania tonących, umie usuwać ludzi z płonącego domu, zna chwyt strażackie.

7) Zna dobrze mapy: polską 1:100.000 (lub austryjacką 1:75.000) oraz 1:300.000; zaprojektuje

według mapy wycieczkę lub ćwiczenia i poprowadzi je; poprowadzi według mapy do oznaczonego celu w trudniejszym terenie; narysuje szkic drogi w marszu: 2 km. w skali 1:5000 w czasie 45 minut i narysuje prosty szkic perspektywiczny.

8) Zna zasady maskowania indywidualnego i zbiorowego w spoczynku i ruchu (marszu), umie zamaskować obóz i biwak w różnych porach roku.

9) Zna higienę i technikę marszu dziennego i nocnego; potrafi maszerować 16 km. z karabinem z obciążeniem 12½ kg.

Potrafi naprawić najprostsze uszkodzenia przewodu telegrafu polowego.

10) Umie zorganizować obronę przeciwgazową zbiorową w schronie przeciwgazowym w szczególności zna dokładnie schron przeciwgazowy i służbę w nim, zna sposoby wykrywania i niszczenia gazów bojowych, umie organizować i poprowadzić zastęp harcerek obrony przeciwgazowej, umie zachować się poprawnie podczas napaadu lotniczego na miasto. Zna i umie zastosować sprzęt izolacyjny (aparatus tlenowy i ubranie ochronne). Zna zasady biernej pomocy dla zagazowanych.

5. HARCERZ RZECZYPOSPOLITEJ.

A. Warunki dopuszczenia do próby.

Do próby Harcerza Rzeczypospolitej może być dopuszczony harcerz:

a) conajmniej 17 letni;

b) przynajmniej po 6 miesiącach służby od uzyskania stopnia harcerza orlego, który

c) stosuje w życiu osobistem i społecznem oraz propaguje zasady Prawa Harcerskiego;

d) umie zarządzać własnymi finansami, prowadzi ksiązkę rachunkową i żyje według budżetu;

e) pełnił odpowiedzialną służbę na obozie stałym lub wędrownym drużyny (zastępowy, gospodarz, oboźny i t. d.);

f) posiada Państwową Oznakę Sportową odpowiednią do wieku, Oznakę Strzelecką, oraz II stopień p. w. (Posiadanie II stopnia p. w. można zastąpić dowodem odbytej służby wojskowej);

g) uzyskał stopień instruktora technicznego harcerskiego (wykazanie się wiedzą i umiejętnością potrzebną do nauczania jednego z przedmiotów techniki harcerskiej lub zuchowej);

h) wykaże się akcją antyalkoholową i antytytoniową;

i) organizował pomyślnie udział grupy młodzieży w jakiejś akcji społecznej i kierował nim.

B. P r ó b a.

Stający do próby harcerza Rzeczypospolitej wykaże, iż

1) Posiada conajmniej dwie nowe sprawności, w tem jedną sprawność pracy umysłowej lub artystyczną;

2) Zna Konstytucję i zasady prawa wyborczego, zna dzieje walk o niepodległość, zna ustrój administracyjny państwa i samorządowy, posiada ogólne wiadomości o rozwoju Polski od zdobycia

niepodległości, oraz szczegółowe z jednej z dziedzin życia Rzeczypospolitej (zagadnienia kulturalne, ekonomiczne, obrony państwa, socjalne, narodowościowe, emigracyjne i t. d.);

3) Wie jakie istnieją większe organizacje społeczne w Polsce; zaznajomił się bliżej z działalnością jednej z nich (poza Z. H. P.), oraz przynajmniej z jedną z placówek pracy społecznej, jak dom ludowy, świetlica, biblioteka publiczna i t. p.; wie, co to jest poradnictwo zawodowe, jakie istnieją najważniejsze poradnie w Polsce;

poprowadzi zebranie kilkunastu osób. Napiše poprawnie protokół zebrania.

4) Zna historję skautingu i harcerstwa; zna statut i zasadnicze regulaminy Z. H. P.; ma wiadomości o organizacji skautowych stosunków międzynarodowych, o jednym związku skautowym zagranicznym.

5) Orjentuje się ogólnie w biblijografji harcerskiej, wskaże podręczniki, instrukcje i materiały do poszczególnych najważniejszych zagadnień.

6) Zna plan alarmowy hufca (miasta, miasteczka, powiatu) i rolę w nim drużyny.

7) Potrafi pokierować zgodnie z zasadami higieny żywieniem obozu, oczyszczaniem wody, usuwaniem odpadków i nieczystości i t. p.

8) Umie wiosłować, przeprawi się na łodzi i tratwie w pojedynkę bez użycia wiosła. Zbuduje w wodzie kładkę stojącą, pływającą, oraz tratwę z materiału znajdującego się pod ręką.

Instrukcja przeprowadzania prób na stopnie młodzieży.

1. Do próby dopuszcza drużynowy po spełnieniu przez harcerza „warunków dopuszczenia“, określonych dla każdego stopnia w „Programie prób na stopnie harcerskie“.

Uzyskanie Państw. Odznaki Sportowej, oznaki strzeleckiej oraz stopni p. w. może się odbyć w toku próby.

U w a g a: Termin „drużynowy“ oznacza tu także kierownika zrzeszenia starszego harcerstwa, a w stosunku do komend — bezpośredniego przełożonego; termin „drużyna“ — zrzeszenie starszoharcerskie.

2. Stwierdzenie prokularne pomyślnego odbycia próby jest przyznaniem stopnia.

Próba młodzika.

3. Próbę młodzika przeprowadza drużynowy lub z jego polecenia przyboczny, przy pomocy zastępowego zastępu, do którego należy odbywający próbę. W razie wyniku ujemnego, próba może być powtórzona po 1 miesiącu.

Próby wywiadowcy i wyższych stopni.

4. Próby od wywiadowcy w górę odbywają się przed komisją.

Komisję próby na wywiadowcę mianuje hufcowy przy drużynie lub hufcu.

Komisje prób na ćwika i harcerza orlego mianuje komendant chorągwi lub hufcowy, upoważniony do tego przez komendanta. Komisja istnieje przy drużynie lub przy hufcu.

Komisje prób na harcerza Rzeczypospolitej mianuje komendant chorągwi przy komendzie chorągwi lub przy hufcu. Przy mianowaniu komisji należy ustalić czasokres jej działalności.

5. Komisja składa się z conajmniej trzech osób, przy-
czem przewodniczący powinien posiadać stopień wyższy od
tego, na jaki przeprowadza próbę komisja. W składzie komi-
sji na harcerza orlego powinien być conajmniej jeden pod-
harcemistrz, a na harcerza Rzeczypospolitej harcemistrz.

Pożądané jest, aby w komisjach na ćwika i wyższe stop-
nie brali udział fachowcy, zwłaszcza do spraw w. f. i p. w
Szczególnie należy się starać o takie zorganizowanie próby i
komisji, aby mogła ona udzielać uprawnień w zakresie pań-
stwowo uznanych wymagań w. f. i p. w.

6. Przewodniczącą komisji wyznacza władza mianu-
jąca komisję. Sekretarza powołuje przewodniczący z grona
członków komisji.

7. Próba, a przynajmniej jej część techniczna, winna
odbywać się w obozie lub na wycieczce. Szczególnie ważne
jest przeprowadzenie jaknajwiększej części próby w formie
obserwacji prac kandydata, wchodzących w skład próby a wy-
konywanych przy różnych okazjach, oraz obserwacji jego za-
chowania się w różnych okolicznościach.

8. Komisja decyduje jaka część próby ma być przepro-
wadzona przez poszczególnych członków komisji, a jaka przed
całą komisją; ta ostatnia część powinna się odbyć na zakoń-
czenie w formie rozmowy i może się odbyć zbiorowo dla kil-
ku kandydatów. Rezygnowanie z przeprowadzenia komisyj-
nego choćby przynajmniej malej części próby nie jest dopusz-
czalne.

9. Od rozpoczęcia próby do jej zakończenia nie może
upłynąć więcej niż 3 miesiące: jedynie w punktach zależnych
od pory roku (pływanie, sporty zimowe) można próbę odbyć
poza terminem trzymiesięcznym, jednak p r z e d częścią pró-
by komisyjną.

10. Ujemny wynik częściowy może być poprawiony
w okresie trzymiesięcznym, określonym w poprzednim punk-
cie, lecz możliwe wobec tego samego członka komisji.

11. Wynik próby określa się głosowaniem członków
komisji. Próby odbyte z wynikiem ujemnym mogą być powtó-
rzone po trzech miesiącach dalszej próby.

Przepisy formalne dotyczące wszystkich prób.

12. Protokół próby wywiadowcy i wyższych sporządza
się w dwóch egzemplarzach, jeden zostaje w aktach drużyny
(komendy), przy której istnieje komisja, drugi posyła się
drużynie, do której harcerz należy.

Protokół próby młodzika sporządza się w jednym egzemplarzu.

Protokół próby podpisują członkowie komisji, biorący udział w przeprowadzeniu próby.

13. Przyznanie stopnia harcerza Rzeczypospolitej przeprowadza się przez rozkaz komendy chorągwi, innych stopni przez rozkaz komendy, przy której istnieje komisja. Przyznanie wszystkich stopni przechodzi ponadto przez rozkaz drużyny, do której harcerz należy.

14. Wynik próby wpisuje drużynowy do książki i wykazu służby harcerza. Żadnych innych zaświadczeń nie wydaje się.

15. Komendy chorągwi prowadzą statystykę przyznawanych stopni i podają ją do wiadomości Głównej Kwatery łącznie z innymi danymi statystycznymi.

16. Próbę odbywać należy w zasadzie przed komisją wyznaczoną dla danej jednostki organizacyjnej, do której kandydat służbowo przynależy, jednak za zgodą drużynowego i komendy, która mianowała komisję właściwą dla członków danej drużyny, można próbę odbywać przy innej komisji.

W stosunku do harcerzy, przebywających na obozach innych drużyn i kursach, wystarczy w takim wypadku zgoda samego drużynowego.

Sprawdzanie oznak stopni.

17. Instruktorzy Głównej Kwatery, wyraźnie i imiennie przez Naczelnika G. K., do tego upoważnieni, mają prawo każdej chwili sprawdzić, czy harcerze noszący oznakę danego stopnia, posiadają wiedzę i sprawności wymagane w programach odnośnej próby. Komendanci Chorągwi mogą podobne uprawnienia przyznawać instruktorom chorągwi odnośnie do drużyn na terenie chorągwi. Hufcowi i drużynowi mają to prawo w stosunku do swoich hufców i drużyn.

Postanowienia ogólne.

18. Interpretacja niniejszych przepisów i programów prób, oraz udzielanie obowiązujących wyjaśnień należy do zakresu pracy Głównej Kwatery.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1932 r., przyczem tracą moc przepisy dawniej obowiązujące.

KSIĄŻKI POLECONE PRZEZ GŁÓWNĄ KWATERĘ HARCERZY

Nakład Harcerskiego Biura Wydawniczego

„HARCERSTWO JAKO WIELKA GRA“

jest próbą pedagogicznego ujęcia systemu gier harcerskich.

Książka niezbędna dla każdego drużynowego.

Stron 56.

Cena 1 zł.

NOWOŚCI WYDAWNICZE:

Próby harcerskie	—70
Regulaminy zachowe	—30
Harcerstwo jako wielka gra	1.—
Historja Harcerstwa	3.—
Regulamin mundur harc.	—50
Regulamin wychow. fizyczn.	—50
Wytyczne prace w zastępach chłopców starszych	1.40

W DRUKU:

Gry harcer. w izbie; Sygnalizacja; Samarytanka; Młoda drużyna.

NA SKŁADZIE W GŁÓWNEJ SKŁADNICY HARCERSKIEJ

Warszawa, Traugutta Nr. 2.

**Wydawnictwa
Harcerskiego Biura Wydawniczego**

Harcerze

używają tylko „zeszytów harcerskich“,
które posiadają barwną, estetyczną okład-
ką oraz zawierają wkładki rysun-
kowe z życia harcerzy. Cena
zwykłego zeszytu. Żądajcie
we wszystkich księgarniach.

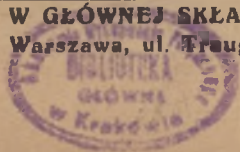

Jedyna książka
zawierająca his-
torję pracy har-
cerskiej od jej
początków, aż do
chwili obecnej.—
Potrzebna przy
próbach na stop-
nie.

Stron 232.

Cena 3 zł.

NA SKŁADZIE W GŁÓWNEJ SKŁADNICY HARCERSKIEJ
Warszawa, ul. Traugutta 2.

Wkładka do „Prób Harcerskich”

ZMIANY W PROGRAMACH PRÓB ZUCHOWYCH.

Wprowadzam następujące zmiany w regulaminie prób zuchowych, ogłoszonym w rozkazie Naczelnika G. K. M. L. 8 z dnia 10 września 1931 r.

1. Próbę na „zucha“ znosi się.
2. Próba na I gwiazdkę otrzymuje następujące brzmienie:

Dopuszczenie: Zuchem I gwiazdki może zostać chłopiec w wieku od 8 — 11 lat po trzymiesięcznej próbnej służbie w gromadzie, w czasie której wykaże się gorliwością uczęszczania na zbiórki i wypełniania poleceń wodza.

Próba.

1. Umie na pamięć prawo i obietnicę zuchów, wytłumaczy ich znaczenie.
2. Opowie o chłopcu, który zasługuje na miano zucha.
3. Zna ukłon, zawołanie i oznaki zuchów.
4. Umie tańczyć któryś z tańców zuchowych i śpiewa najmniej jedną zuchową piosenkę.
5. Zna nazwisko i adres wodza i szóstkowego.
6. Przychodzi czysty na zbiórkę.
7. Pomyślnie odbędzie próby:
 - a) orjentacji np. znajdzie ukryty zegarek (słuch), ołówek (wzrok), cebulę (węch),
 - b) zręczności np. biegnie z książką na głowie, skacze z kamienia na kamień, łapie piłkę kilkoma sposobami,
 - c) odwagi np. skoczy z zamkniętymi oczyma z niskiego stołeczka, przeskoczy małe ognisko, wejdzie do ciemnego pokoju.

3. Treść próby na II gwiazdkę odpowiada dotychczasowemu regulaminowi I gwiazdki.

4. Treść próby na III gwiazdkę odpowiada dotychczasowej gwiazdce II.

5. Obietnicę zuchową składa chłopiec po otrzymaniu I gwiazdki.

Kursy Instruktorów Zuchowych.

Komendy Chorągwi organizujące kursy zuchowe o poziomie instruktorskim obowiązane są przedkładać Głównej Kwaterze: a) program kursu, b) nazwisko komendanta kursu do zatwierdzenia.

Zatwierdzenie składu komisji prób na instruktora zuchowego.

Zmieniam przepis rozkazu Naczelnika G. K. H. L. 12 z dn. 24.X.1931 r. (W. U. Nr. 1/32) w sprawie powoływania komisji próby na stopień instruktora zuchowego i nadaję mu brzmienie następujące:

„Komendy Chorągwi obowiązane są przedstawić Głównej Kwaterze skład Komisji próby na instruktora zuchowego, do zatwierdzenia. W składzie Komisji powinien być przynajmniej jeden mianowany instruktor zuchowy“.

Przyjmowanie gromad samodzielnych do Z. H. P.

W związku z pkt. 8. Świadcstwo — Regulaminu Gromad Zuchowych (rozkaz Naczelnika G. K. M. L. 8 z dn. 10.IX.1931 r. — W. U. Nr. 9 — 10/31) wyjaśniam, że samodzielne gromady zuchowe, tak jak drużyny, przyjmuje do Z. H. P. Naczelnik Harcerzy. Świadcstwa zalegalizowania wystawiają Komendy Chorągwi po otrzymaniu z G. K. zaświadczenia o przyjęciu gromady do Z. H. P.

Antoni Olbromski hm.
Naczelnik Harcerzy.

Harcerskie Biuro Wydawnicze

poleca

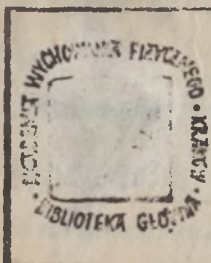
Baden Powell Robert. Tropienie	—45
Baden Powel Robert. Wilczęta t. I	2.90
Baden Powell Robert. Wilczęta t. II	3.--
Baden Powell Robert. Przygody szpiega	3.20
Baden Powell O. Lady. Harcerskie wychowanie dziewcząt	1.20
Berg Alfred. H. Grotowska. Wycieczki Krajoznawcze	7.—
Betley K. i Rudnicki St. Skauci w polu	—60
Borowski-Hoppe. Myśli o kursach w drużynie	—70
Braun J. Szopka harcerska	2.40
Baden Powell. Wskazówki dla skautmistrzów	4.—
Glass H. Książeczka harcerska	5.—
Dr. Grażyński M. Gawędy i Przemówienia Harcerskie	2.—
Harcerstwo, praca zbiorowa pod red. St. Sedlaczka — I tom	3.—
Harcerstwo w szkole	—30
Harcerstwo w obozach, sprawozdanie z akcji obozowej Z. H. P.	2.50
Harcerstwo na Kujawach	2.50
Kąkolewski Z. Opowiadania harceskie	1.—
Kąkolewski Z. Opowiadania harcerskie w oprawie	1.50
Lighton R. Kiddi dziecię obozu	5.50
Lutosławski K. Ks. Czuj Duch	1.—
Łoś St. Pod płóciennym dachem—śpiwnik obozowy	—80

sprzedaje

Główna Składnica Harcerska

Warszawa

Traugutta 2

A

458

Seulaczek St. System zastępowy	1.20
„ Biblijografia harcerska	—70
Śliwiński W. J. Sygnalizacja	—70
Śniegocki M. Piosnki harcerskie	—50
Stojanowski Karol Dr. Zarys metodyki prawa harcers.	1.90
Stojanowski Karol Dr. Akademickie Drużyny Harcerskie	—60
Tworowska Janina. Zastęp Harcererek	1.75
Trylski Z. Mały podręcznik obozowania	1.50
Umiński. Pod flagą polską samochodem naokoło świata	10.—
Wasilewski Zygmunt. Dziesięcioro przykazań	—30
Woroniecki Jacek O. Gawęda o gawędzeniu	1.20
Wyrobek Z. Harcerz w polu	3.50

Biblioteczka Harcerskich Drużyn żeglarskich.

Organizacja Harcerskich Drużyn żeglarskich, część I.	2.00
Wioślarz (podręcznik na stopień wioślarza)	2.90
Gabryelewicz F. Harcerska łódź żaglowo - wiosłowa typu „h“	1.70
Jabłoński O. Budowa dwuosobowego kajaka harcerskiego typu „h“	3.50
Kuczyński J. Roboty linowo - żaglowe na stopień żeglarski	0.65

Biblioteka Gl. AWF w Krakowie

1800053187

aje
ca Harcerska
Traugutta 2

KOLEKCIJA
SWF UJ

458